

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Angela Rînja,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Angelei Rînja împotriva lui Ion Rînja cu privire la recunoașterea bunului personal ca proprietate comună în devălmășie a soților,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Angela Rînja și menținută hotărârea Judecătoriei Orhei din 29 aprilie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 12 martie 2015, Angela Rînja a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Rînja cu privire la recunoașterea bunului personal ca proprietate comună în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 11 noiembrie 1994, a înregistrat căsătoria cu pârâtul la Primăria Susleni, r-nul Orhei sub nr. 44. Din căsătorie au un copil – Victor Rînja, născut la 13 aprilie 1995.

Menționează că, din momentul înregistrării căsătoriei, au locuit împreună cu pârâtul la părinții acestuia în sat. Chiperceni, r-nul Orhei și au reconstruit casa de locuit, efectuând lucrări de replanificare a casei, măbind suprafața ei prin adăugarea a trei odăi, au schimbat acoperișul, gardul, au instalat apeduct, canalizare, încălzire autonomă, astfel, investind în casă mijloace bănești considerabile.

Afirmă că, o perioadă îndelungată de timp, muncește peste hotarele țării iar banii acumulați îi trimitea soțului pentru efectuarea lucrărilor de renovare a casei.

Relevă că, conform raportului de evaluare nr. 0342834 din 15 august 2014, întocmit de Camera de Comerț și Industrie Orhei, valoarea de piață a casei de locuit cu construcții accesorii, amplasate în r-nul Orhei, sat. Susleni, ce aparține proprietarului Ion Rînja, constituie suma de 352 000 lei, iar valoarea de piață a lucrărilor de reconstrucție și reparație îndeplinite la casa de locuit și construcțiilor accesorii ce au sporit simțitor valoarea imobilului constituie suma de 308 000 lei.

Invocă că, casa de locuit cu nr. cadastral 6469310.368.01, amplasată pe terenul cu nr. cadastral 6469310.368, este înregistrată ca proprietate personală cu

cota de 1.0 după soțul Ion Rînja, însă din considerentul că, din contul mijloacelor comune, valoarea casei de locuit a sporit simțitor cu 308 000 lei, casa de locuit urmează a fi recunoscută ca proprietate în devălmășie a soților.

Relevă că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 28 noiembrie 2014 a fost desfăcută căsătoria între ea și Ion Rînja, ultimul refuzând partajarea benevolă a bunurilor comune.

Solicită recunoașterea casei de locuit cu nr. cadastral 6469310.368.01, amplasată pe terenul cu nr. cadastral 6469310.368, situată în sat. Susleni r-nul Orhei, ca proprietate comună în devălmășie a soților, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Ion Rînja asupra ½ cotă-parte din casa de locuit cu nr. cadastral 6469310.368.01 și înregistrarea după Angela Rînja a dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din casa de locuit cu nr. cadastral 6469310.368.01, situată în sat. Susleni r-nul Orhei, precum și partajarea în părți egale a casei de locuit cu nr. cadastral 6469310.368.01 și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1 800 lei suportate pentru evaluarea bunului și a taxei de stat în mărime de 1 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 29 aprilie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, casa de locuit cu nr. cadastral 6469310.368.01 și terenul cu nr. cadastral 6469310.368, situate în sat. Susleni r-nul Orhei, aparțin cu drept de proprietate de 1.0 cotă-parte pârâtului, Ion Rînja.

La fel, prima instanță a reiterat că, prin raportul de evaluare nr. 3428834 din 15 august 2014, întocmit de către Camera de Comerț și Industrie Orhei, se atestă că, valoarea de piață a casei de locuit cu construcții accesorii constituie 352 000 lei, iar valoarea de piață a lucrărilor de reconstrucție a casei de locuit din sat. Susleni, r-nul Orhei constituie suma de 308 000 lei, însă raportul nu denotă faptul de către cine și când au fost efectuate lucrările de renovare a casei.

În aceste circumstanțe, prima instanță a concluzionat că, reclamanta nu a prezentat careva probe directe sau indirecte, prin care să confirme că a contribuit cu mijloacele sale la sporirea valorii bunului litigios și nici nu a probat perioada efectuării îmbunătățirilor.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016 a fost respins apelul declarat de către Angela Rînja și menținută hotărârea primei instanței.

La 20 septembrie 2016, Angela Rînja a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și restituirea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârile judecătorești sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material și, anume, au interpretat în mod eronat legea.

Menționează că, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, nu a apreciat corect probele prezentate, nu a determinat corect raportul juridic dintre părți, nu a combătut toate argumentele invocate prin prisma probelor anexate și nu a motivat soluția adoptată.

Invocă că, concluziile instanței de apel sunt contradictorii, deoarece, menținând hotărârea primei instanțe, a indicat că, Ion Rînja a devenit proprietar al

bunului litigios în baza testamentului din 21 ianuarie 1998, prin care Elena Rînja a testat averea sa fiului, Ion Rînja, dar în același timp, ambele instanțe aplică prevederile art. 321 Codul civil, care stipulează că, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în Registrul bunurilor imobile.

Relevă că, obiectul litigiului în speță este bunul imobil cu nr. cadastral 6469310.368.01 situat în sat. Susleni r-nul. Orhei iar conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, intimatul a obținut dreptul de proprietate prin folosința bunurilor, deci în temeiul art. 11 din Codul funciar și nu în baza dreptului de moștenitor, fapt confirmat și prin hotărârea Judecătorei Orhei din 12 iunie 2015 pe cauza civilă între intimat și frații săi cu privire la contestarea faptului acceptării succesiunii.

Astfel, testamentul lăsat de către Elena Rînja nu a fost executat și nu a fost eliberat certificat de moștenitor testamentar, deoarece defuncta nu dispunea de bunuri la momentul decesului.

Susține că, din momentul încheierii căsătoriei - 11 noiembrie 1994 s-au instalat cu traiul în bunul litigios, l-au reconstruit iar ulterior în anul 2006, în baza deciziei Primăriei Susleni le-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren și în baza extrasului a fost înregistrat în Registrul de evidență a gospodăriilor.

Afirmă că, prin decizia instanței de apel i-a fost lezat dreptul de proprietate garantat de Constituția Republicii Moldova, și art. 316 din Codul civil, iar decizia emisă o împiedică să conteste faptul înregistrării după intimat a bunului de către Organul cadastral teritorial cu 1.0 cota-parte.

Mai invocă că, instanța de apel a ignorat prevederile hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea unor dispoziții ale Codului civil și ale altor acte normative referitoare la dreptul de proprietate privată asupra imobilelor, inclusiv asupra construcțiilor anexe nr. 2 din 27 martie 2006, în care este indicat că, dreptul de proprietate asupra imobilelor cu destinație locativă se consideră dobândit din momentul înregistrării de stat în Registrul bunurilor imobile, dar nu din momentul perfectării notariale a contractului de înstrăinare, emiterii actului administrativ, rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, care constituie temeiuri de înregistrare a dreptului (art. 321 alin. (2) și art. 290 din Codul civil).

De asemenea, susține că, în cererea de apel și-a motivat absența de la ședința din 29 aprilie 2016, când urma să prezinte proba cu martori, admisă de către prima instanță, prin faptul că la data de 28 aprilie 2016 a fost implicată într-un accident în Republica Italiană fapt confirmat prin certificat medical, fiind în imposibilitate să înștiințeze instanța de judecată. Astfel, prin acțiunile instanței de apel și primei instanțe i-au fost lezate dreptul la apărare și dreptul de a prezenta probe.

Consideră că, decizia instanței de apel este ilegală, nu este motivată în sensul art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Angela Rînja nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Angela Rînja, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Angelei Rînja ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Angela Rînja se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic